

EGY TÁRSAS TANULÁSRA ALAPOZOTT TERMÉSZETTUDOMÁNYOS ISKOLAI PROGRAM VIZSGÁLATA A TUTOR DIÁKOK SZEMSZÖGÉBŐL

T-22

Bánfi Gréta *, Korom Erzsébet **

* Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudományi Doktori Iskola

** Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: társas tanulás; tutor tanulók; kérdőíves vizsgálat

A társas tanulás egyik formája, amikor a tanulási folyamatot egy tutor diák irányítja. A módszer előnyeit vizsgáló kutatások leginkább a tutorált diákokra/tanítványokra gyakorolt hatásokkal foglalkoznak (pl. Alegre et al., 2020; Tsuei et al., 2020). Elsősorban a felsőoktatásra irányuló kutatásokban koncentrálnak arra, hogy ez a fajta tanulás és a megváltozott tanulói szerep milyen tapasztalatot jelent a tutorok számára (pl. Jawhari et al., 2021; Sanchez-Aguilar, 2021). Az általunk vizsgált általános iskolai program különböző életkorú tanulók között zajlott. Hatodik évfolyamos diákok (12 fő) voltak tanári szerepben egy három hónapig tartó fejlesztőprogramban, amelynek során 6 alkalommal tartottak természettudományos kísérletekre épülő foglalkozást egy negyedik évfolyamos osztálynak. Foglalkozásonként 3 kísérletet végeztek el a negyedikesek forgószínpad-szerűen: 4 fős csoportjaik minden kísérlet után váltották egymást a kialakított helyszíneken. Minden standnál 2 hatodikos tanuló irányította a kísérleteket. A negyedikesek aktívan figyelték, majd a tutorok instrukciói alapján megismételték a vizsgálatokat. A hatodikos diákok ttorrá válását előzetes felkészítés előzte meg, a foglalkozásokon a pedagógusok a háttérből segítettek. Kutatásunkban a programot átfogóan vizsgáltuk. Előadásunkban a tutorokra vonatkozó kutatási kérdésekre fókuszálunk: 1) Miért jelentkeztek a programra? 2) Hogyan határozták meg a programsorozat célját? 3) Mi tetszett nekik leginkább, illetve legkevésbé a programban? 4) Hogyan sikerült megoldaniuk a tanári feladatokat? 5) Mi jelentett legnagyobb kihívást, illetve élményt számukra? 6) Miben fejlődtek bevallásuk alapján? A tutorok benyomásait saját fejlesztésű kérdőívvel vizsgáltuk. A tanári feladatokhoz kapcsolódó kérdéskör 27 zárt itemből áll (Cronbach-alpha=0,85). A diákok négyfokú skálán értékelték az állításokat (1=egyáltalán nem jellemző). A nyitott kérdésekre (8 item) adott válaszokat tartalmilag elemeztük, kategorizáltuk. Eredményeink szerint a diákok úgy vélik, hogy a kísérletekre való felkészülésük sikeresen zajlott (M=3,29; SD=0,85). A tanári szerephez kapcsolódó feladatokat hatékonyan oldották meg (M=3,29; SD=0,46). A kísérletek megfelelő kivitelezésével kapcsolatos állításokat (eszközök használata, váratlan helyzetek kezelése) találták leginkább jellemzőnek magukra nézve (M=3,42; SD=0,61). A nyitott kérdésekre adott válaszok szerint a tutorok azért jelentkeztek a programra, mert érdekesnek gondolták, illetve csábítóan találták a tanári szerep kipróbálását. A program fő céljaként a tanítást, a tanítványok fejlesztését tekintették, és a társas tanulás, valamint a kísérletek kivitelezése tetszett nekik leginkább. A fegyelmezés jelentette számukra a legnagyobb kihívást, a legnagyobb élményt pedig a tanítás. A tutorok benyomásairól való tájékozódás segít a kutatás további lépéseiben, illetve pozitív visszajelzést nyújt számunkra, miszerint a tutorok szempontjából a program működőképes a gyakorlatban.

A kutatást a Magyar Tudományos Akadémia Tantárgy-pedagógiai Kutatási Programja támogatta.